

Studia Biblica Slovaca

Ročník 1

2009

Číslo 1

Katolícke biblické dielo

Studia Biblica Slovaca je časopis zameraný na skúmanie Svätého písma Starého a Nového zákona predovšetkým zo stránky filologickej, historickej, exegetickej a teologickej.

Vydáva Katolícke biblické dielo, Svit, s cirkevným schválením.

Imprimatur: Mons. František Tondra, spišský diecézny biskup, č. 1-06 zo dňa 3. 1. 2006

Nihil obstat: Anton Tyrol

Šéfredaktor: Blažej ŠTRBA (Badín)

Redakčná rada: Jaroslav BROŽ (Praha, CZ) - Peter DUBOVSKÝ SJ (Roma, I) - Pavol FARKAŠ (Nitra) - Peter FEDOR (Prešov) - Juraj Feník (Drienov) - Sr. Júlia Daniela ISKROVÁ (Ružomberok) - Róbert JÁGER (Prešov) - Jozef JANČOVIČ (Bratislava) - Róbert LAPKO (Košice) - Milan SOVA (Bratislava) - Peter ŠOLTĚS (Oestrich-Winkel, D) - Jozef TIŇO (Bratislava) - František TRSTENSKÝ (Spišské Podhradie) - Pavol VILHAN (Roma, I) - Sr. Gabriela Ivana VLKOVÁ (Olomouc, CZ)

Za lektorovanie všetkých článkov zodpovedá redakčná rada.

Jazyková úprava: Elena Slaná

Zalamovanie: redakcia

Na príprave publikácie sa podieľali aj Mária Mihulcová, Zuzana Škrinárová, Martin Kňazek

Príspevky v slovenčine alebo češtine, alebo knihy na recenziu prosíme adresovať na jednu z adries:

Redakcia *Studia Biblica Slovaca*, Blažej Štrba, Banská 28, 976 32 Badín (Slovakia), tel.: (00421) 048/418 22 42, fax: (+421) 048/418 22 08, studiabiblica@xaver.sk, www.biblica.sk,

František Trstenský, Teologický inštitút, Spišská Kapitula 6, 053 04 Spišské Podhradie (Slovakia), tel.: (00421) 053/419 41 80, f.trstensky@centrum.sk.

Príspevky sa požadujú tak v elektronickej podobe (disketou alebo pripojeným dokumentom e-mailu, podľa možnosti v Microsoft Word formáte s typom písma Times New Roman), ako aj vo vytlačenej forme (A4, riadkovanie 1,5). Ak sú používané iné typy písma pre hebrejštinu a gréčtinu ako v BibleWorks, tak upresniť aké. Príspevok typu článok alebo poznámka musí byť doplnený zhrnutím nie dlhším ako 150 slov, jeho anglickou verzou a zoznamom bibliografie. Nevyžiadané exempláre sa späť neposielajú. Redakcia si vyhradzuje právo na jazykovú a štylistickú úpravu prijatých príspevkov.

Objednávku posielat' na Katolícke biblické dielo alebo na adresu redakcie.

Bankové konto: 400827 4864, IBAN: SK28 7500 0000 0040 0827 4864.

Články časopisu sú abstrahované v troch svetových periodikách: *Old Testament Abstracts* ISSN 0364-8591, *New Testament Abstracts* ISSN 0028-6877 a *Elenchus of Biblica*.

Studia Biblica Slovaca

© 2009 by Katolícke biblické dielo, Svit

Katolícke biblické dielo, Jilemnického 32/A, 059 21 Svit (Slovakia), www.kbd.sk

Tlač: Publica, publica@centrum.sk

Printed in Slovakia

ISSN 1338-0141

Teologická konferencia po prvýkrát na pôde Žilinskej univerzity

Pod názvom *APOŠTOL PAVOL PRE 21. STOROČIE – Misijné impulzy pre komunikáciu a inkulturáciu evanjelia v kontexte dnešnej spoločnosti* sa v piatok 12. júna tohto roku na pôde Žilinskej univerzity uskutočnila prvá teologická konferencia. Jej cieľom bolo ponúknuť nielen domácim prednášateľom z Oddelenia náboženských štúdií, ale aj širšej odbornej teologickej verejnosti a kolegom z iných univerzít doma aj v zahraničí priestor na spoločné stretnutie, diskusiu a vytvorenie bližších akademických väzieb. Výstupom je plánovaný recenzovaný zborník a rozvíjajúca sa spolupráca na odborných projektoch v oblasti náboženského a teologického vzdelávania.

Konferencia sa konala v Martine, v priestoroch Biblickej školy, kde sa uskutočňuje vyučovanie jedného zo študijných programov Žilinskej univerzity (ŽU), Misijná práca s deťmi a mládežou. Konferencia sa konala pri príležitosti ukončenia Roku apoštola Pavla, pod garanciou prof. Milana Konvita z Katedry médiamatiky a kultúrneho dedičstva Fakulty prírodných vied (KMKD FPV), organizačne ju zabezpečovalo Oddelenie náboženských štúdií KMKD FPV.

Na vedeckej konferencii *APOŠTOL PAVOL PRE 21. STOROČIE* sa zúčastnili predstavitelia siedmich univerzít zo štyroch krajín – Slovenska, Česka, Maďarska a Spojených štátov amerických. Domácu univerzitu reprezentoval prodekan FPV pre zahraničné vzťahy RNDr. Adrián Kacian, PhD. úvodným pozdravom a workshopom na tému *Výklad vybraných textov apoštola Pavla*, Katarína Valčová, PhD. príspevkom *Liturgia v postmodernom svete*, a Natália Kacianová, PhD. spolu s Candee Moser, MDiv., zakladateľkou programu *Služba sprevádzania* na Biblickej škole v Martine.

Univerzitu Komenského v Bratislave s príspevkom *Význam antických reálií pre objasňovanie života apoštola Pavla* reprezentoval prof. Igor Kišš, bývalý dekan Evanjelickej bohosloveckej fakulty, a Mgr. Miroslava Franková, doktorandka na Katedre Novej zmluvy. Prednášateľom z Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici bol ThDr. Albín Masarik, PhD. s príspevkom *Božia vôľa v Pavlovských listoch a rozhodovací proces kresťana*.

Z Univerzity v Debrecíne sa zúčastnil prof. PhDr. ThDr. Imrich Peres, PhD. s prednáškou *Metaforická reč v eschatológii Apoštola Pavla*, z Karlovej univerzity v Prahe Jiří Lukeš, Th.D. s príspevkom *Pavlovy řeči ve Skutcích apoštolů a Skutcích Pavlových* a z Ostravskej univerzity Martin Piętak s referátom o úspešnom českom pro-kresťanskom televíznom projekte *Exit 316*. Spojené štáty americké reprezentoval Richard E. Carter, Th.D. s príspevkom *The Missionary Impulse in Luther's use of Romans 6 in the Small Catechism Study of Baptism*.

Konferencia bola ukončená večerným spoločenským posedením pri pokračujúcich rozhovoroch o možnostiach prienikov medzi zastúpenými akademickými inštitúciami. S dúfaním pokračovania dobrej tradície sa tím organizátorov teší na budúci rok, keď si pripomíname 400. výročie Žilinskej synody – príležitosť na ďalšie kultúrno-historické a teologické uvažovanie.

Mgr. Tomáš GULÁN
 Oddelenie náboženských štúdií KMKD FPV ŽU
 tomas.gulan@gmail.com

bārtu nabalkattu ana māt Aššur ipušma uḫattá...

**Eine Studie zum Vokabular und zur Sprache der Rebellion
 in ausgewählten neoassyrischen Quellen und in 2 Kön 15–21¹**

Moderátor: P. Peter Dubovský SJ

Rebélia ako historická realita nebola ojedinelým, resp. zriedkavo sa vyskytujúcim fenoménom, ale patrila takpovediac ku každodennému životu starovekej politiky. Čítanie neoasýrskych kráľovských nápisov vytvára dojem, akoby asýrsky *šarru* (kráľ) nemohol robiť nič iné (azda okrem stavebnej činnosti), ako potláčať rebélie a tak sa následne vyhlasovať za mierotvorcu. Frederick Mario Fales v prípade opisu nepriateľa poukázal na ideologické pozadie neoasýrskych kráľovských nápisov, v rámci ktorého rozlišuje päť hlavných motívov, podľa ktorých vidieť, že nepriatelia, resp. nepriateľ ako taký bol predstavovaný ako zlý *par excellence*. K takejto charakteristike patrí aj rebelská povaha nepriateľa.

Matériu štúdia tvoria lexémy, syntagmy a *circumlocutiones*, ktoré majú vzťah k tematike rebélie. Keďže ide o štúdium vybraných textov, profiluje sa zároveň charakteristický slovník jednotlivých korpusov. Obsah vybraných asýrskych textov je tvorený dvoma zmluvami a dvoma korpusmi kráľovských nápisov. V prvej časti je pojednávaná zmluva Aššur-nerariho V. (754-745 pred Kr.), ktorá sa pravdepodobne spomína v Iránskej stéle (I B 21'-23') Tiglatpilesera III. (745-727 pr. Kr.), z ktorej zároveň pochádza aj titul práce (*Vykonal*

¹ Licenčná práca Petra Juhása *Štúdia k slovníku a jazyku rebélie vo vybraných neoasýrskych prameňoch a v 2 Kr 15-21*, napísaná v nemeckom jazyku na Biblickej fakulte Pápežského biblického inštitútu, bola ohodnotená najvyššou známkou a kratšie a menej obsažné predstavenie práce bolo uverejnené v nemčine v *Korrespondenzblatt* 2009 kolégia Germanicum et Hungaricum v Ríme. Pozn. redakcie.

Contents

Blázej ŠTRBA

Preface	1-3
---------------	-----

Treaties

Daniel SLIVKA

Biblical hermeneutics	4-22
-----------------------------	------

János KARAFFA

Judgement and suffering of the prophet Jeremiah and their relation to the songs of the <i>Ebed Yahweh</i>	23-31
---	-------

Peter ŠOLTÉS

The process of relecture in the Gospel of John	32-50
--	-------

Notes

Milan SOVA

The mighty Pharaoh's hand (Exod 3:19)	51-54
---	-------

Reflections

Frédéric MANN'S OFM

Inexhaustible richness of the Word of God	55-72
---	-------

Anton TYROL

Spiritual actualization of Paul's message	73-82
---	-------

Abstracts and reviews	83-91
------------------------------------	-------

Communications and references	92-104
--	--------

Obsah

Blážej ŠTRBA

Predslov1-3

Štúdie

Daniel SLIVKA

Biblická hermeneutika4-20

János KARAFFA

Súd a utrpenie proroka Jeremiáša a ich vzťah k piesňam *ebed yhwh* .21-31

Peter ŠOLTÉS

Proces „relektúry“ v Jánovom evanjeliu32-50

Poznámky

Milan SOVA

Mocná ruka faraóna (Ex 3,19)51-54

Reflexie

Frédéric MANNS OFM

Nevyčerpatel'né bohatstvo Božieho slova. Úvaha o zmysle Biskupskej synody v roku 200855-72

Anton TYROL

Spirituálna aktualizácia Pavlovho posolstva73-82

Abstrakty a recenzie83-91

Oznamy92-104